

ĐỀ HỌC SINH GIỎI – PHẦN LÝ LUẬN VĂN HỌC

(81 ĐỀ)

<i>MỤC LỤC CÁC CÂU NGHỊ LUẬN VĂN HỌC</i>		
<i>Đề số</i>	<i>Nội dung câu nghị luận văn học</i>	<i>Trang</i>
1.	Phân tích hai đoạn thơ trên để làm sáng tỏ nhận xét sau: “Đều là khúc ca về thiên nhiên, về lao động nhưng mỗi đoạn thơ mang một vẻ đẹp riêng và qua sự miêu tả, người đọc có thể nhận ra được không khí của từng thời đại”. (quê hương và đoàn thuyền đánh cá)	64
2.	Hình ảnh người phụ nữ trong văn học Việt Nam không chỉ giàu tình cảm mà còn hiểu biết sâu sắc lẽ đời. Từ việc phân tích nhân vật Vũ Nương trong tác phẩm <i>Chuyện người con gái Nam Xương</i> của Nguyễn Dữ, em hãy làm sáng tỏ nhận định trên.	69
3.	Nhận xét về “ <i>Chuyện người con gái Nam Xương</i> ” trích trong “ <i>Truyện kì mạn lục</i> ” của Nguyễn Dữ. Nhà phê bình Đồng Thị Sáo cho rằng <i>hạnh phúc trong cuộc đời Vũ Thị Thiết là một thứ hạnh phúc vô cùng mong manh, ngắn ngủi. Mong manh như sương như khói và ngắn ngủi như kiếp sống của đoá phù dung sớm nở, tối tàn.</i> Em hãy phân tích “ <i>Chuyện người con gái Nam Xương</i> ” của Nguyễn Dữ để làm sáng tỏ nhận xét trên.	73
4.	Nhận xét về cách kết thúc “ <i>Chuyện người con gái Nam Xương</i> ” của Nguyễn Dữ có ý kiến cho rằng: “ <i>Truyện kết thúc có hậu, thể hiện được ước mơ của con người về sự công bằng trong cuộc đời</i> ”, song lại có ý kiến khác khẳng định: “ <i>Tính bi kịch của truyện vẫn tiềm ẩn ở ngay trong cái kết lung linh kì ảo</i> ”. Hãy trình bày ngắn gọn suy nghĩ của em về hai ý kiến trên.	89
5.	Nhận xét về <i>Truyện Kiều</i> , Mộng Liên Đường chủ nhân nói: <i>Tố Như dụng tâm đã khổ, tự sự đã khéo, tả cảnh đã hết, đàm tình đã thiết, nếu không phải con mắt trông thấu sáu cõi, tấm lòng nghĩ suốt cả nghìn</i>	94

	<p>đòi thì không tài nào có được bút lực ấy.</p> <p>Em hãy bình luận ý kiến trên.</p>	
6.	<p><i>Cuộc đời là nơi xuất phát và cũng là nơi đi tới của văn học.</i> (Tố Hữu)</p> <p>Hãy làm sáng tỏ nhận định trên qua một truyện ngắn hiện đại Việt Nam được học trong chương trình Ngữ văn 9.</p>	108
7.	<p>Nguồn gốc cốt yếu của văn chương là lòng thương người và rộng ra thương cả muôn vật, muôn loài...</p> <p>(Hoài Thanh, Ý nghĩa văn chương, SGK Ngữ văn 7, Tập 2, NXB Giáo dục Việt Nam, 2011, Tr.60)</p> <p>Em hiểu ý kiến trên như thế nào? Hãy làm sáng tỏ qua tác phẩm Chuyện người con gái Nam Xương (Trích “Truyện kỳ mạn lục”) của Nguyễn Dữ và đoạn trích Kiều ở lầu Ngưng Bích (Trích “Truyện Kiều”) của Nguyễn Du.</p>	113
8.	<p>Nhà văn Nguyễn Dữ đã kết thúc Chuyện người con gái Nam Xương bằng chi tiết Vũ Nương hiện về gặp chồng rồi sau đó biến mất. Có ý kiến cho rằng: giá như nhà văn để Vũ Nương trở về trần gian sống hạnh phúc cùng chồng con thì kết thúc của truyện sẽ có ý nghĩa hơn. Có người lại nhận xét: cách kết thúc của tác giả như vậy là hợp lí.</p> <p>Suy nghĩ của em về hai ý kiến trên.</p>	121
9.	<p>Trong tác phẩm "Chuyện người con gái Nam Xương" (Nguyễn Dữ), nhân vật Trương Sinh vội tin câu nói ngây thơ của con trẻ đã nghi oan cho Vũ Nương, ruồng rẫy và đánh đuổi nàng đi. Vũ Nương bị oan ức nên nhảy xuống sông tự vẫn.</p> <p>Theo em khi kể chuyện tác giả có hé mở chi tiết nào trong truyện để có thể tránh được thảm kịch đau thương cho Vũ Nương. Suy nghĩ của em về cái chết của Vũ Nương?</p>	128
10.	<p>Có người khi đọc "Chuyện người con gái Nam Xương" của Nguyễn Dữ và "Chiếc lá cuối cùng" của Ô.Hen-ri đã nhận xét rằng : "Chiếc</p>	135

	bóng trên vách đã giết chết Vũ Nương nhưng chiếc lá trên tường lại cứu sống Giôn-xi". Hãy trình bày quan điểm của em ý kiến trên.	
11.	Tác phẩm “Chuyện người con gái Nam Xương” (Trích <i>Truyện kì mạn lục</i> của Nguyễn Dữ) đã phản ánh bi kịch và khát vọng muôn thuở của con người. Hãy phân tích nhân vật Vũ Nương trong truyện để làm sáng tỏ điều đó./.	142
12.	Nhận xét về vai trò của chi tiết nghệ thuật trong truyện, có ý kiến cho rằng: " <i>Chi tiết nhỏ làm nên nhà văn lớn</i> ". Hãy phân tích chi tiết " <i>chiếc bóng</i> " trong tác phẩm " <i>Chuyện người con gái Nam Xương</i> " của Nguyễn Dữ đã làm rõ điều đó.	149
13.	Có ý kiến cho rằng: Sự “trở về” của Vũ Nương ở phần cuối tác phẩm <i>Chuyện người con gái Nam Xương</i> đã hoá giải được bi kịch trong truyện. Em hãy viết một đoạn văn nêu quan điểm của mình về ý kiến đó.	156
14.	Nhận xét về cách kết thúc “Chuyện người con gái Nam Xương”, có ý kiến cho rằng: “ <i>Truyện kết thúc có hậu, thể hiện ước mong của con người về sự công bằng trong cuộc đời</i> ”. Có ý kiến khác lại khẳng định: “ <i>Tính bi kịch của truyện vẫn tiềm ẩn ở ngay trong cái kết lung linh kì ảo</i> ”. Em hiểu 2 ý kiến trên như thế nào? Qua tác phẩm “Chuyện người con gái Nam Xương” của Nguyễn Dữ, hãy làm sáng tỏ các ý kiến trên.	163 LẬP ĐỀ 4
15.	Có ý kiến cho rằng : “Người cầm bút có tâm là người luôn đào sâu phát hiện những hạt ngọc ẩn dấu trong bề sâu tâm hồn con người”. Em hiểu ý kiến trên như thế nào ? Qua tác phẩm “Chuyện người con gái Nam Xương” của Nguyễn Dữ hãy làm sáng tỏ.	168

16.	<p>Câu 1 Từ ngữ liệu phần Đọc - hiểu trên, viết đoạn văn khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của em về câu nói sau của G.Welles: “<i>Thử thách lớn nhất của con người là lúc thành công rực rỡ</i>”.</p> <p>Câu 2 Nhà văn Nguyễn Đình Thi cho rằng: “<i>Tác phẩm văn học lớn hấp dẫn người ta bởi cách nhìn nhận mới, tình cảm mới về những điều, những việc mà ai cũng biết cả rồi</i>”.</p> <p style="text-align: center;">(Nhà văn nói về tác phẩm, NXB Văn học, 1998)</p> <p>Em hãy làm sáng tỏ ý kiến trên qua bài thơ <i>Nói với con</i> của Y Phương. Liên hệ với truyện ngắn <i>Lão Hạc</i> của Nam Cao để chỉ ra cách nhìn mới và tình cảm mới của hai văn bản.</p>	173
17.	<p>“<i>Người đọc thơ muốn rằng thơ phải xuất phát từ thực tại, từ đời sống, nhưng phải đi qua một tâm hồn, một trí tuệ và khi đi qua như vậy, tâm hồn, trí tuệ phải in dấu vào đó thật sâu sắc, càng cá thể càng độc đáo, càng hay.</i>”</p> <p style="text-align: center;">(Xuân Diệu, Toàn tập, Tập 5, NXB Văn học)</p> <p>Qua bài thơ <i>Đoàn thuyền đánh cá</i> của Huy Cận, em hãy làm sáng tỏ ý kiến trên. Liên hệ với bài thơ <i>Quê hương</i> của Tế Hanh để thấy điểm gặp gỡ về <i>tâm hồn, trí tuệ</i> của hai nhà thơ.</p>	179
18.	<p>Cảm nhận về vẻ đẹp của người lính lái xe trên tuyến đường Trường Sơn trong đoạn trích sau:</p> <p style="text-align: center;"> <i>Không có kính không phải vì xe không có kính Bom giạt bom rung kính vỡ đi rồi. Ung dung buồng lái ta ngồi, Nhìn đất, nhìn trời, nhìn thẳng.</i> </p> <p style="text-align: center;"> <i>Nhìn thấy gió vào xoa mắt đắng Nhìn thấy con đường chạy thẳng vào tim Thấy sao trời và đột ngột cánh chim</i> </p>	185

	<p><i>Như sa như ủa vào buồng lái.</i></p> <p>(Trích <i>Bài thơ về tiểu đội xe không kính</i> - Phạm Tiến Duật, Ngữ văn 9, Tập một, NXB Giáo dục Việt Nam, 2012, tr.131)</p>	
19.	<p><i>Những trang viết của Nguyễn Du đã cho thấy một trái tim ngập tràn tình yêu thương đối với con người.</i></p> <p>Qua các đoạn trích <i>Truyện Kiều</i> đã học ở chương trình Ngữ Văn 9, tập 1, em hãy làm sáng tỏ ý kiến trên.</p>	190
20.	<p>Về “<i>Chuyện người con gái Nam Xương</i>” của Nguyễn Dữ, có ý kiến cho rằng:</p> <p>“<i>Trong văn chương nước ta cũng như thế giới không hiếm những câu chuyện xen những yếu tố truyền kì. Nét riêng của Chuyện người con gái Nam Xương là hai yếu tố thực và truyền kì không đan xen vào nhau mà kết cấu thành hai phần. Phần thực là cơ sở để xây dựng phần truyền kì. Phần truyền kì vừa làm cho câu chuyện thêm lung linh hư ảo, vừa góp phần làm rõ những yếu tố ở phần thực. Bằng mối liên hệ giữa hai phần, nhà văn làm nổi bật tính cách nhân vật và chủ đề của tác phẩm.</i>”</p> <p>Từ hiểu biết của em về tác phẩm “<i>Chuyện người con gái Nam Xương</i>” hãy làm sáng tỏ nhận định trên.</p>	178
21.	<p>Có ý kiến cho rằng: “<i>Cảnh vật và tâm trạng trong thơ Nguyễn Du bao giờ cũng vận động chứ không tĩnh tại</i>”.</p> <p>Qua hai trích đoạn “<i>Cảnh ngày xuân</i>” và “<i>Kiều ở lầu Ngưng Bích</i>” (<i>Truyện Kiều</i> - Nguyễn Du), hãy làm sáng tỏ ý kiến trên.</p>	204
22.	<p>Vẻ đẹp của thiên nhiên và con người trong đoạn trích “<i>Cảnh ngày xuân</i>” (Trích “<i>Truyện Kiều</i>” của Nguyễn Du).</p>	211
23.	<p>Viết về Nguyễn Du, nhà thơ Xuân Diệu có nhận định: “<i>Nguyễn Du là một nghệ sĩ lớn mang trái tim của thời đại.</i>”.</p> <p>(<i>Các nhà thơ cổ điển Việt Nam</i>, tập 1, tr.787, Nxb Văn học, 1981)</p>	560